

HALLITUSOHJELMA- TAVOITTEET

VANTAAN KAUPUNKI

**Vantaa
Vanda**

METROPOLI- POLITIIKKA

1. tavoite

Metropolialueen voimakas kasvu edellyttää raideliikenteen lisäinvestointien vauhdittamista ja on tärkeätä, että liikenteen laajennus toteutetaan kestävästi kehitystä tukien. Metropolialueella valtio ja kunnat yhdessä edistävät resursiivisista kaupunkirakennetta, kohtuuhintaista asuntotuotantoa sekä sujuvaa joukkoliikennepainotteista liikkumista painottaen erityisesti raideliikennettä.

Metropolialueen MAL-sopimuspolitiikkaa tulee jatkaa ja kehittää sekä vahvistaa valtion sitoutumista siihen. MAL-sopimusmenettely kytketään valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Hallituksella on metropolipoliittiset tavoitteet, jotka vahvistavat Suomen globaalia saavutettavuutta sekä kestävästi kehitystä ja kasvua erityisesti raideliikenteen avulla.

Vantaan on arvioitu kasvavan nykytilanteeseen verrattuna yli 65 000 asukkaalla ja jopa 50 000

työpaikalla vuoteen 2040 mennessä. Tähän kasvuun tulee varautua liikenteellisesti.

Vantaan Ratikka on merkittävä täydennys seudun raideverkostoon ja poikittaisyhteyksiin. Ratikka mahdollistaa asuntojen rakentamisen kymmenille tuhansille uusille asukkailla. Sen myötä julkisen liikenteen käyttäjäksi tulee 85 000 asukasta vuorokaudessa, mikä edistää merkittävästi kestävästi kehitystä. Se myös mahdollistaa uusien älykkäiden matkaketjujen kehittämisen. Ratikkayhteys parantaa Helsinki-Vantaan lentoaseman saavutettavuutta ja vahvistaa siten myös lentoaseman alueen kehityksen entistä kilpailukykyisemmäksi Suomen globaaliksi keskuksiksi, josta hyötyy koko maa. Alustava kustannusarvio on 260 milj.euroa.

Hallitus edistää Vantaan tulevan ratikan suunnittelua ja toteuttamista niin, että ratikkalinja on valmis viimeistään 2030.

Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteellisen saavutettavuuden parantaminen on koko maan kasvun kannalta tärkeätä. Seudun tulevien raideliikennettä lisäävien ratkaisujen, kuten pääradan ratayhteyden kehittämisen tulee tukea lentoaseman liikenteellistä saavutettavuutta ja siten koko maan globaalia saavutettavuutta.

Pääradan kapasiteetin ja nopeustason vaikutus koko Suomen taloudelliseen kilpailukykyyn on merkittävä. Etelä-Suomen rataverkon ruuhkautuminen on kestänyt viimeistään vuonna 2035 ellei kehittämistoimia toteuteta. Rataverkon kehittämishankkeita ovat mm.:

- **Lentorata**
Lentorata on tunnelirata Helsingin keskustasta Pasilan kautta lentoasemalle ja Keravalle, ja sen kustannukset ovat 2,4 mrd euroa. Lentorata lyhentää pohjoisen suunnasta kaukojunalla matkustavien matka-aikaa lentoasemalle ja myös matka-aika Helsingin keskustasta lentoasemalle lyhenee.
- **Lisäraiteet**
Lentoradalle vaihtoehtoisena hankkeena pidetään investointia pääradan 5. ja 6. lisäraiteisiin Keravan ja Pasilan välillä, tämän kustannukset ovat 640 milj. euroa.
- **Suomi-rata**
Suomi-radalla (päärata+) tarkoitetaan pääratayhteyksien kehittämistä niin, että suuret kaupungit kuten Tampere (Seinäjoki, Oulu) ovat nopeilla junayhteyksillä saavutettavissa Helsingistä.
- **Pasila-Riihimäki 2.vaihe**
Pasila-Riihimäki 2.vaihe, neliraiteinen osuus Keravan ja Jokelan välillä mahdollistaa pääradan junatarjonnan lisäämisen, kustannusarvio on 273 milj. euroa.

- **Tallinna tunneli**

Tallinna tunneli on henkilö- ja tavaraliikenteen tunneli lentoasemalta Tallinnaan, josta on kaksi linjausta: FINEStLink/FinEstBay Area). FinEstLink-projektin mukaan investointikustannukset ovat 13-20 mrd. euroa.

Pääradan kytkeminen kansainvälisiin yhteyksiin toteutuu, kun pääradan kapasiteettia lisätään rakentamalla Lentorata. Lentorata ja Suomi-rata siirtävät valtakunnallisen kaukoliikenteen kulkemaan lentoaseman kautta ja vahvistavat siten Vantaan ja Aviapolis-alueen merkitystä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävänä liikenteen solmukohtana. Tämä vaikutus vielä vahvistuu, mikäli lentorata jatkuu suorana yhteytenä Tallinnaan ja edelleen Keski-Eurooppaan. Helsinki-Tallinna -kaksoiskaupunkipotentiali sekä suora raideyhteys Keski-Eurooppaan, heijastuvat koko pääkaupunkiseudun kansainväliseen kilpailukykyyn ja sitä kautta kaupunkirakenteen kehitykseen. Lentorata ja Suomi-rata vaikuttavat laajalti Suomeen tarjoten suoran vaihdottoman yhteyden lentoasemalle myös muista kaupungeista, ja se on edellytys myös Pietarin nopeille ratayhteyksille.

Hallitus edistää pääratayhden kehittämistä Helsinki-Vantaan lentoasemalle ja Lentoradan ja Suomi-radalla suunnittelua niin, että lentoasemasta liityntämahdollisuuksineen kasvaa Suomen merkittävin kansainvälisen mittaluokan täyttävä matkakeskus.

2. tavoite

Suomen kansainvälisen kilpailukyvn edistämiseksi tarvitaan maamme kansainvälisen päälentokentän, Helsinki-Vantaan lentoaseman alueen paitsi saavutettavuutta parantavia raideliikennetkaisuja, mutta myös alueen kansainvälisiä investointien houkuttelevuutta lisääviä toimenpiteitä.

Lentokenttäkaupunki on samanaikaisesti globaali, kansainvälinen sekä paikallisen yrittämisen ja asuminen alue, mikä antaa sille erityisen identiteetin. Lentokentän ympäristö kokonaisuudessaan on valtakunnallisesti merkittävä kilpailutekijä koko Suomelle. Tälle alueelle on mahdollisuus houkuttaa nykyistä vieläkin enemmän paitsi kotimaisia kansainvälisillä markkinoilla toimivia yrityksiä myös kansainvälisiä yrityksiä ja investointeja Suomeen.

Alueen ja lentoliikenteen toimialatasoinen vaikutus Suomen bruttokansantuotteeseen on noin 4 %. Yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa panostetaan lentoaseman alueen kansainväliseen markkinointiin sekä yritysten ja osaajien houkutteluun. Lisäksi lentoalan ja siihen liittyvän koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi Vantaalle perustetaan Aviation Akatemia -koulutuskeskus yhteistyössä valtion, korkeakoulujen ja seudun oppilaitosten kanssa.

Hallitus edistää sitä, että Helsinki-Vantaan lentokenttä-alueesta tehdään Suomen kansainvälisyyttä ja kilpailukykyä parantava kansainvälisen yritystoiminnan ja osaamisen keskus.

3. tavoite

Tulee huolehtia riittävän asuntotuotannon mahdollisuuksista metropolialueella, erityisesti korkeutun asuntotuotannon mutta myös omistus-asumisen edellytysten parantamiseksi.

Kohtuuhintaiseen asuntotuotannon kohteille tulee metropolialueella varata 20 miljoonaa euroa ARAn kunnallistekniikka-avustuksia. Pitkän korkotuen vuokra-asuntoihin ja asumisoikeusasuntoihin sisällytetään 10 000 euron käynnistysavustus/asunto. ARA-asuntojen omavastuukorko tulisi olla 1 % kattaa koko laina-ajan. ARAn myöntämiä peruskorjauslainoja täydennetään käynnistysavustuksella. Valtion ja valtion yhtiöiden maaomaisuutta osoitetaan erityisesti kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamiseksi. A-kruunua pääomitetään, jotta yhtiö voisi kasvattaa pitkän korkotukeen perustuvaa vuokra-asuntotuotantoaan. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistäminen on osa Helsingin seudun kuntien ja valtion MAL-sopimusta.

Hallitus edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa erityisesti metropolialueella.

4. tavoite

Metropolialueella tarvitaan seudun ja valtion yhteisiä toimenpiteitä ja linjauksia seudun hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Aurinkosähköä ja puurakentamista edistetään ja polttoaineiden verotus määritellään hiilineutraalisuutta tukevaksi. Sähkön ja biopolttoaineiden käyttöä lisätään liikenteen voimanlähteenä.

Valtio edistää omilla toimillaan kuntien korjausvelan pienentämiseen tarvittavia toimenpiteitä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

Hallitus edistää metropolialueen hiilineutraalisuustavoitetta paitsi raideliikenteeseen panostamalla myös konkreettisin toimin kuten tukemalla energialaitosten hiilineutraaliutta edistäviä investointeja.

KAUPUNKI- POLITIikka

5. tavoite

Suurten kaupunkien kehitys poikkeaa monessa suhteessa pienemmistä kunnista. Suuret kaupungit kasvavat nopeasti, kansainvälistyminen keskittyy niihin, erilaiset sosiaalisen hajaantumisen ongelmat kuten työttömyys ja segregatio sekä turvallisuuden ongelmat ovat erityisesti kaupunkien haasteita. Kaupungit tuottavat pääosan Suomen uusista työpaikoista ja bruttokansantuotteesta. Suomella tulisi olla selvä ja kaupunkien kehittymistä tukeva kaupunkipolitiikka ja -ohjelma.

Kaupunkipolitiikallaan hallitus:

- **panostaa osaavan työvoiman saatavuuden, sekä ammatillisen koulutuksen laatuun ja rahoitukseen sekä ammattikorkeakoulujen toimintaedellytyksiin**
- **edistää kansanvälisten osaajien houkuttelu- ja integroitumistoimia**
- **edistää kaupunkien sujuvaa liikkumista sekä kansallista ja globaalia saavutettavuutta**
- **ottaa myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet ja tuen laajalti käyttöön eri politiikkalohkoilla**
- **turvaa suurten kaupunkien toimintaedellytykset investoida ja kyvyn synnyttää uusia innovaatioita ja uusia työpaikkoja**
- **uudistaa valtiosuusjärjestelmää suurten kaupunkien erityispiirteet kuten vieraskielisten määrä ja palvelutarve huomioiden**

6. tavoite

Kaupungit ovat kantaneet suuren vastuun välityömarkkinoiden toiminnasta yhdessä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Työllisyyden hoito jakaantuu nykyisin valtion ja kunnan kesken. Tämä kaksijakoisuus vaikeuttaa sekä hidastaa työllisyyden hoitoa. Paikallishallinnossa toteutuu läheinen yhteys elinkeinoelämään ja konkreettisiin tukitoimiin.

Suurissa kaupungeissa työllisyyden hoidon päävastuu siirretään kaupungeille ja valtion TE-toimistojen työhallinnon resurssit siirretään kaupungeille. Kahden toimijan mallista siirrytään yhtenäiseen vastuuseen.

7. tavoite

Suurten kaupunkiseutujen saama valtion joukkoliikennetuki on kaikkiaan noin 10 miljoonaa euroa vuodessa (PKS saa 5 milj. euroa). Kaupunkien kestävä kasvun mahdollistamiseksi tulee suurten kaupunkiseutujen saama valtion tuki joukkoliikenteeseen nostaa voimakkaasti vuosittain 150 miljoonaan euroon. Alennetut joukkoliikenteen lipun hinnat tulisi koskea myös kaikkia kaupunkialueilla liikkuvia kotikunnasta riippumatta.

Hallitus moninkertaistaa suurten kaupunkien saaman joukkoliikennetuen.

8. tavoite

Suurten kaupunkien kasvu, kyky synnyttää uusia työpaikkoja ja kyky kasvattaa Suomen bruttokansantuotetta, edellyttävät, että ne ovat taloudellisesti riittävän vahvoja ja pystyvät investoimaan palveluidensa kehittämiseen. Kaupunkien investointikyvyllä haitallisia uudistuksia ei tule toteuttaa, kuten esimerkiksi kiinteistöveron palauttaminen vuosilaskentaperusteisiin. Myös yhteisöveron kuntien jako-osuuden leikkaukset ovat haitallisia kaupungin taloudelle ja elinvoimaisuudelle.

Valtionosuusjärjestelmän tulee tukea kuntia uusien haasteiden vastaamiseen. Valtionosuuksien kriteeristöissä tulee painottaa nykyistä enemmän lapsien ja vieraskielisten määriä. Myös kuntien kiinteistöjen korjausvelan hoitoon tarvitaan lisätukea. Myös kunnille annettavien uusien tehtävien kustannukset tulee kompensoida kunnille täysmääräisesti.

Hallitus varmistaa kuntien valtionosuusjärjestelmää kehittämällä sen, että myös suurilla kaupungeilla on taloudelliset toimintaedellytykset vastata tulevaisuuden haasteisiin.

9. tavoite

Kuntien itsehallinnon ydintä ovat oikeus maanpolitiikkaan ja kaavoitukseen, mikä mahdollistaa kunnan yleisen kehityksen ja elinvoiman. Kuntien mittavat haasteet edellyttävät, että kunnat ovat taloudellisesti vahvoja ja myös että maankäyttöliikkeen itsehallintoonsa kuuluva kaavoitusvalta säilyy edelleen kunnilla, mikä tulee olla maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen pohjana.

Hallitus turvaa kuntien oikeuden päättää edelleenkin omasta maankäytöstään maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa, ja että kunnilla on mahdollisuus tehdä pitemmän aikavälin maankäytön suunnittelua, joita erityisesti globaalin kehityksen haasteet sekä ilmasto- ja ympäristötavoitteet edellyttävät.

10. tavoite

Suomen tulevaisuus on osaamisessa ja osaajissa. Työvoiman osaaminen ja koulutetun työvoiman tarve ei kaikilla aloilla kohtaa. Osaamisen pohja uhkaa murentua monella alalla.

Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen sijoittuminen ja määrä tulee suhteuttaa työpaikkojen määrään ja työvoimapulaan. Koulutuspaikkoja on lisättävä erityisesti niillä kuntien kasvatuksen ja koulutuksen aloilla, joilla on erityistä osaajien vajetta pääkaupunkiseudulla, kuten varhaiskasvatuksen opettajia tai varhaiskasvatuksen sosionomeja. Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen luvanvaraaisuudesta tulee luopua, jotta koulutuksen ja elinkeinoelämän tarpeiden vastaavuutta voidaan lisätä.

Hallitus panostaa osaavan työvoiman saatavuuteen paremmin kysyntää vastaamaan aloituspaikkojen kohdentamisen uudistuksella ja luopumalla ammatillisen koulutuksen lupasääntelystä, jonka korvaa uusi joustava tarveperusteinen mekanismi.

Hallitus nostaa ammatillisen koulutuksen, lukioiden ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoitustasoa vähintään 10 % nykyisestä.

11. tavoite

Pääkaupunkiseudulla työllinen työvoima lisääntyy pääosin maahanmuuton seurauksena. Koulutuspaikkojen lisäämisen tarve on huutava. Eri-tyisiä haasteita ovat maahanmuuttajanuorten ja lasten koulutustason alhaisuus sekä terveys- ja hyvinvointierot. Maahanmuuttajanuorten koulutuspolkujen sujuvuutta tulee parantaa.

Maahanmuuttajanuorten koulupudokkaiden määrän on kasvussa. Maahanmuuttajalasten ja nuorten liikunta-, ravitsemus- ja muun ennalta ehkäisevän terveydenhuollon erityistä kehittämistoimia tarvitaan. Toimenpiteiden vaikutavuutta parannetaan mm. ottamalla käyttöön uusi perhetyön kotouttamismalli.

Maahanmuuttajien työllistymispolkuja tulee sujuvoittaa ja tutkintojen täydentäminen mahdollistetaan joustavasti. Lisätään koulutuksen kansainvälisyyttä ja koulutuspaikkoja, jotta varmistetaan

osaavan työvoiman saatavuus sekä maahanmuuttajien parempi sijoittuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. Panostetaan kulttuurisen, kieli- ja ammatillisen koulutuksen samanaikaiseen suorittamiseen. Perusopetuksen tasa-arvorahoitusta tulee vähintään kaksinkertaistaa.

Hallitus toteuttaa kotouttamis- ja kansainvälistymistoimien merkittävää tehostamista yhteistyössä kaupunkien kanssa siten, että maahanmuuttajien työttömyys ja maahanmuuttajanuorten syrjäytyminen voidaan puolittaa nykytasosta ja erityisesti varmistetaan maahanmuuttajanuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet.

12. tavoite

Perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen saadaan valtiolta ns. KOTA- rahaa (koulutuksen tasa-arvotuki), joka kohdistuu käytännössä vain ryhmäkokojen pienentämiseen. Tarvitaan kuitenkin erillinen tasa-arvoraha niin, että sitä voidaan käyttää monipuolisesti heikon toimeentulon perheiden lasten tukemiseen, esimerkiksi luokkaretket, urheiluvälineet jne.

Hallitus kaksinkertaistaa koulutuksen tasa-arvon parantamiseksi peruskoulujen ryhmäkokojen pienentämiseen tarkoitetut erityisavustukset ja ottaa käyttöön ns. peruskoulujen tasa-arvorahat.

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

METROPOLIPOLITIIKKA

1. Tavoite

Hallituksella on metropolipoliittiset tavoitteet, jotka vahvistavat Suomen globaalia saavutettavuutta sekä kestävä kehitystä ja kasvua erityisesti raideliikenteen avulla.

Hallitus edistää Vantaan tulevan ratikan suunnittelua ja toteuttamista niin, että ratikkalinja on valmis viimeistään 2030.

Hallitus edistää pääratayhden kehittämistä Helsinki-Vantaan lentoasemalle ja Lentoradan ja Suominradan suunnittelua niin, että lentoasemasta liityntämahdollisuuksineen kasvaa Suomen merkittävin kansainvälisen mittaluokan täyttävä matkakeskus.

KAUPUNKIPOLITIIKKA

5. Tavoite

Kaupunkipolitiikallaan hallitus:

- turvaa suurten kaupunkien toimintaedellytykset investoida ja kyvyn synnyttää uusia innovaatioita ja uusia työpaikkoja
- uudistaa valtionosuusjärjestelmää suurten kaupunkien erityispiirteet kuten vieraskielisten määrä ja palvelutarve huomioiden
- panostaa osaavan työvoiman saatavuuden, sekä ammatillisen koulutuksen laatuun ja rahoitukseen sekä ammattikorkeakoulujen toimintaedellytyksiin
- edistää kansanvälisten osajien houkuttelu- ja integroimistoimia
- edistää kaupunkien sujuvaa liikkumista sekä kansallista ja globaalia saavutettavuutta
- ottaa myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet ja tuen laajalti käyttöön eri politiikkalohkoilla

6. Tavoite

Suurissa kaupungeissa työllisyyden hoidon päävastuu siirretään kaupungeille ja valtion TE-toimistojen työhallinnon resurssit siirretään kaupungeille. Kahden toimijan mallista siirrytään yhtenäiseen vastuuseen.

7. Tavoite

Hallitus moninkertaistaa suurten kaupunkien saaman joukkoliikkeen tuen.

2. Tavoite

Hallitus edistää sitä, että Helsinki-Vantaan lentokenttä-alueesta tehdään Suomen kansainvälisyyttä ja kilpailukykyä parantava kansainvälisen yritystoiminnan ja osaamisen keskus.

3. Tavoite

Hallitus edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa erityisesti metropolialueella.

4. Tavoite

Hallitus edistää metropolialueen hiilineutraalisuustavoitetta paitsi raideliikenteeseen panostamalla myös konkreettisin toimin kuten tukemalla energialaitosten hiilineutraaliutta edistäviä investointeja.

8. Tavoite

Hallitus varmistaa kuntien valtionosuusjärjestelmää kehittämällä sen, että myös suurilla kaupungeilla on taloudelliset toimintaedellytykset vastata tulevaisuuden haasteisiin.

9. Tavoite

Hallitus turvaa kuntien oikeuden päättää edelleenkin omasta maankäytöstään maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa, ja että kunnilla on mahdollisuus tehdä pitemmän aikavälin maankäytön suunnitelua, joita erityisesti globaalin kehityksen haasteet sekä ilmasto- ja ympäristötavoitteet edellyttävät.

10. Tavoite

Hallitus panostaa osaavan työvoiman saatavuuteen paremmin kysyntää vastaamaan aloituspaikkojen kohdentamisen uudistuksella ja luopumalla ammatillisen koulutuksen lupasääntelystä, jonka korvaa uusi joustava tarveperusteinen mekanismi.

Hallitus nostaa ammatillisen koulutuksen, lukioiden ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoitustasoa vähintään 10 % nykyisestä.

11. Tavoite

Hallitus toteuttaa kotouttamis- ja kansainvälistymistoi-
mien merkittävää tehostamista yhteistyössä kaupunkien kanssa siten, että maahanmuuttajien työttömyys ja maahanmuuttajanuorten syrjäytyminen voidaan puollittaa nykytasosta ja erityisesti varmistetaan maahanmuuttajanuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet.

12. Tavoite

Hallitus kaksinkertaistaa koulutuksen tasa-arvon parantamiseksi peruskoulujen ryhmäkokojen pienentämiseen tarkoitetut erityisavustukset ja ottaa käyttöön ns. peruskoulujen tasa-arvorahat.

